



CENTRE FOR POLICY ALTERNATIVES
විකල්ප ප්‍රතිපත්ති තේක් න්දය
මාරුවක කොළඹකගුණකාන නීලයය

කෙටි සටහන

දේශපාලන පලිගැනීම් විමර්ශන කොමිසන් සහාවේ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට පාර්ලිමේන්තු අනුමතිය ඉල්ලීමේ යෝජනාව

2021 අප්‍රේල් 19- 2015 ජනවාරි 8 දා සිට 2019 දෙසැම්බර් 19 දින දක්වා කාලය තුළ දේශපාලන පලිගැනීම් පිළිබඳ වේදනා විමර්ශන කිරීම සඳහා වූ කොමිසන් සහාවේ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අනුමතිය ඉල්ලීමේ යෝජනාවක් අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා විසින් 2021 අප්‍රේල් 9 වැනි දින පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගත කරනු ලදී ය. විම යෝජනාව මෙම සතියේ පාර්ලිමේන්තුවේ විවාදයට ගැනීමට නියමිතව ඇත.

2020 ජනවාරි 9 දා [පිහිටුවනු ලදී](#) පරික්ෂණ කොමිසන් සහාවේ වාර්තාව 2020 දෙසැම්බර් 8 දා ජනාධිපතිවරයා වෙත නාරදෙනු ලදී ය. පරික්ෂණ කොමිසමේ වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගත කිරීමට සහ පරික්ෂණ කොමිසමේ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට [අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමතිය](#) ලබාදීම 2021 ජනවාරි 18 දින සිදුවේය. ඒ අනුව, පරික්ෂණ කොමිසමේ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විශේෂ ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසන් සහාවක් 2021 ජනවාරි 29 දා [පිහිටුවනු ලදී](#).

පරික්ෂණ කොමිසමේ අංක 8 දුරන අයිතමයේ (දුෂ්‍රණ විරෝධ කමිටුවට අදාළ) සඳහන් වන වගරන්තර කරවෙන් පිළිබඳව විමර්ශන කොට ඔවුන්ගේ සිවිල් අයිතිය අනෝසි කළ යුතු දැයි නිරදේශ කිරීම විශේෂ ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසමට පවරනු ලදී ය. පරික්ෂණ කොමිසන් සහා වාර්තාවේ අංක 8 දුරන විම අයිතමය අතහැර, විනි අංක 9 සහ 10 ලෙස සඳහන් අයිතමවල තීරණ සහ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමතිය ඉල්ලීම අප්‍රේල් 9 දා සහාගත කළ යෝජනාව මගින් සිදුකොට තිබේ.

අල්ලස් හෝ දුෂ්‍රණ වේදනා විමර්ශන කොමිසන් සහාව, රාජ්‍ය සේවා කොමිසම, පොලිස්පති තුමා, අදාළ අමාත්‍යාංශ භාර ඇමතිවරැන් සහ අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරැන් ඇතුළු අදාළ බලධාරීන් වෙත කළ, අයිතම අංක 9 යටතේ සඳහන් පැමිණි පිළිබඳව පරික්ෂණ කොමිසමේ තීරණ සහ නිරදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම ද මෙයට අනුළත් ය.

මෙම භූවලට සම්බන්ධ පොලිස් තීරධාරීන්ට, නීතිඥයන්ට, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ තීරධාරීන්ට, සාක්ෂිකරවෙන්ට සහ සම්බන්ධ වූ වෙනත් අයට විරෝධ අපරාධ නඩු පැවරීම ආරම්භ කිරීමට ද පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමතිය යෝජනාව මගින් ඉල්ලා ඇත. අධිකරණයේ දැනට විනාශ වන නඩු ගණනාවක්,

අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය සහ නීතියේ පාලනය යටපත් කරමින් නිෂ්ප්‍රභා කිරීමට ද විමැගීන් අනුමතිය ඉල්ලා ඇත.

පාර්ලිමේන්තුවේ මෙම යෝජනාව සම්මත ව්‍යවහාර් හා ඉන්පසු විය ක්‍රියාත්මක කළහාර් නීතිමය සහ දේශපාලන යන අංශ දෙකෙහි ම ව්‍යාකුලතා රාජියක් ඇතිවිය හැකි ය. විබඳ යෝජනාවක සහ එම අනුව ගන්නා ක්‍රියා මාර්ගයක බලපෑම පිළිබඳව විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දුයේ සංක්ෂිප්ත නිරීක්ෂණ මෙම කෙටි සටහනින් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. පරීක්ෂණ කොමිසම, විශේෂ ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසන් සහාව, සහ ඒවායේ ප්‍රතිච්ඡල බලපෑම පිළිබඳව විවේචනාත්මක වාර්තාවක් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දුය විසින් පැහැදිලි නිකුත් කරනු ලබනවා ඇත.

අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය

පරීක්ෂණ කොමිසම, විශේෂ ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසන් සහාව, සහ යෝජනාවේ ද හරය ලෙස ඇති විරෝධී අදහසක් වන්නේ, අදාළ කාලය තුළ අධිකරණය ස්වාධීන සහ අපක්ෂපාති ආකාරයට සොයාගැනීම් සිදු නොකළ බව යි. අධිකරණ සහ විනිශ්චය සහාවල ස්වාධීන ක්‍රියාකාරීත්වයට මෙන් ම, අධිකරණ කුමය පිළිබඳව මහජන විශ්වාසය යන දෙකට ම මෙය ප්‍රතිච්ඡලයේ වෙයි. පරීක්ෂණ කොමිසමේ සොයාගැනීම්වලට පිළිගැනීමක් ලබා දුන නොත් ඉන් සිදුවන්නේ ස්ථාපිත අධිකරණ ක්‍රියාවලියට බාහිර ක්‍රියාවලියක් මගින් අධිකරණයේ තීත්දු නැවත තක්සේරු කිරීමකි. මිට පෙර සිදු නොවූ ආකාරයේ පියවරක් වන මෙමගින්, මහජනයාගේ ස්වාධීපත්‍යය උල්ලාංසනය වනු ඇත්තේ, ආන්ඩ්‍රොයිඩ ව්‍යවස්ථාවෙන් සහතික කොට ඇති ආකාරයට මහජනයාගේ අධිකරණ බලය අධිකරණය මගින් ක්‍රියාත්මක වීම සිදු නොවීමෙනි. මෙය අධිකරණයේ ක්‍රියාකාරීත්වය යටපත් කිරීමට විධායකය දරන අමුත් ම උත්සාහය ලෙස සටහන් කරන විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දුය, ආන්ඩ්‍රොයිඩ වික් වික් අංශ ස්වාධීනව ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම සඳහා මෙයට ශක්තිමත් ලෙස විරෝධී විය යුතු බව ද ප්‍රකාශ කරයි.

තව ද, මෙමගින් නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ අධිකරණ අංශයේ සමස්තයක් ලෙස විශාල ව්‍යාකුලතාවක් ඇතිවිය හැකි අතර ස්වාධීනව වැඩ කළ යුතු ආයතන තව දුරටත් දේශපාලනීකරණය සිදුවනු ඇත. තමන්ගේ රාජකාරී ඉටු කිරීම සම්බන්ධයෙන් විමර්ශකයන්ට සහ නඩු පවරන්නන්ට විරෝධී දේශපාලන ව්‍යවහාර ගැනීමට මෙමගින් ඉඩ කඩ විවර වනු ඇත. මෙහි ප්‍රතිච්ඡලයක් ලෙස විමර්ශකයන් සහ නඩු පවරන්නන් අතර බිජපත් වාතාවරණයක් සහ අඩංගුවීමක් සිදුවිය හැක්සේ දේශපාලන බලපෑම සහිත තැනැන්තන් සම්බන්ධ වත්මන් සහ අනාගත සියලු විමර්ශන අපහසු කරමිනි. පළිගැනීමට ලක්වනු ඇතැයි බිජ හේතුවෙන් ඉදිරියට පැමිණිම වළක්වනු ලැබේමෙන් ,වින්දිතයන් සහ සාක්ෂිකරණවන් මත අනිතකර බලපෑම ඇතිවිය හැකි ය.

තව ද, දක්ෂ අධිකරණවල සොයාගැනීම් ප්‍රශ්න කිරීම මගින්, ආන්ඩ්‍රොයිඩ ව්‍යවස්ථාව මගින් ආරක්ෂා කොට ඇති සහ අධිකරණ මගින් තහවුරු කොට ඇති, සාධාරණ නඩු විභාගයකට සහ නියමිත ක්‍රියාවලියකට ඇති අයිතිය අවමානයට ලක්කරයි.

ක්‍රියාවලිය දේශපාලනීකරණය කිරීම

දේශපාලන පළුගැනීමේ සිදුවීම් පිටුදැකීමේ අවශ්‍යතාව පසෙක තිබිය යි, දේශපාලනීකරණයට පිළිබඳ විවේචනයන්ට පරික්ෂණ කොමිසම ද රක් වූ බව විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දෙය සැලකීල්ලට ගනිය. දේශපාලන පළුගැනීම් සම්බන්ධයෙන් සොයාගැනීමට හාටිත කළ ක්‍රියා පටිපාටිය, විහි වරම සහ සොයාගැනීම් ද, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙන් ගණනාවකගේ සහ වෙනත් අයගේ විවේචනයට සහ ඇතියෝගයට ලක් වී ය. ගොඳාගත් නිශ්චිත ක්‍රියාවලිය, නීතිමය වශයෙන් ලැබුණු වරමට පිටින් ක්‍රියාත්මක වීම, දේශපාලන ප්‍රශ්නවලට අදාළ අධිකරණ සොයාගැනීම් සියල්ල ම පාහේ ආපසු හැරවීම, අනෙකු බරපතල අවධානයට ලක්විය යුතු ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දෙය සැලකීල්ලට ගනිය. මෙය පරික්ෂණ කොමිසම දේශපාලනීකරණය පිළිබඳ විවේචනයන්ට හේතු වී තිබේ.

බලය වෙන් කිරීම

යෝජනාවේ නීතිමය වලංගුතාවය කුමක් වුවත්, සහාගත කොට ඇති යෝජනාව සම්මත වුවනොත්, විමෙන් පරික්ෂණ කොමිසම, විශේෂ ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසන් සහාව සහ පාර්ලිමේන්තුව විසින් අධිකරණ බලය ඇතිබවා යාමක් සිදුවන අතර එය ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක ඇති බලය වෙන්කිරීම සහ නීතියේ පාලනය පිළිබඳ මුලධීම උල්ලාංසනය වනු ඇත. දෙවන අනුමානයකට සහ අධිකරණයේ තීන්දු ආපසු හැරවීමට ව්‍යවස්ථාදායකයට ඉඩ දුන හොත් විමෙන් අධිකරණය යටුපත් වීමක් මෙන් ම, ජනතාවගේ අධිකරණ බලය ව්‍යවස්ථාදායකය විසින් කොළඹක්ම ද සිදුවෙයි.

අංක 09 අයිතිමය යටෙන් ඇති පැමිණිලි ඇතුළත් ලැයිස්තුවක්, පහසුව සඳහා, පහත පළවෙයි.

1. අද්මිරාල් වසන්ත කරන්නාගොඩ සහ වෙනත් අය සම්බන්ධයෙන් ඇති පැහැරගෙන යාමේ වේදනා, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී නඩුලතා ර්විරාජ ර්විරාජ සාතනය, වසිම් තපුදින්ගේ මරණය, ලසන්ත විකුමතුණ සාතනය, නිව්‍ය පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ජේස්ප් පරාරාජසිංහම් සාතනය, වැලිකඩ නිරශේද සාතන, මාධ්‍යවේදී ප්‍රගින් වික්නැලුගොඩ අතුරුදුන් වීම සහ කිත් තොගාර් පැහැරගෙන යාම ඇතුළු නඩු ගණනාවක අපරාධ පරික්ෂණවලට විරෝධ පැමිණිලි
2. දිව්‍ය නැගුම දෙපාර්තමේන්තුව, සංවාරක සංවර්ධන අධිකාරය, සමුපකාර සංස්ථාව (සතොස), වික්සන් ජනපදයේ ශ්‍රී ලංකා තානාපති කාර්යාලය වැනි ආයතන වල මුළු අතුමිකතා පිළිබඳ වේදනා සහ මහජන මුදල් අවහාවිතය පිළිබඳ විමර්ශනවලට විරෝධ පැමිණිලි
3. පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී උදය ගම්මන්පිලට විරෝධ ඇති ව්‍යවස්ථාපිත සහ අවහාවිත වේදනා පිළිබඳව විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
4. නිව්‍ය ඇමති රෝහිත බෝගාල්මාගම විසින් මහජන මුදල් අවහාවිත කරනු ලැබේමේ වේදනා විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
5. කාල්වන් ක්‍රිඩා ජාලය ආරම්භ කිරීමේ ද මහජන දේපාල අවහාවිතය ගැන විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල

6. තාරෑණ්‍යයට හෙටක් සංවිධානයට වෙන්කර තිබූ මුදල් අවහාවිත වෝදුනා සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
7. දුම්න්ද සිල්වා සිරගත කිරීමට විරෝධ පැමිණිල්ල
8. විද්‍යා කාන්ත නඩුවේ ප්‍රධාන සැකකරුට පළායාමට ආධාර කිරීමේ වෝදුනාව මත උතුරු පළාතේ නියෝජන පොලිස්පතිගේ වැඩ අත්කිටුවීමට විරෝධ පැමිණිල්ල
9. අවන්ට ගාඩි මතප්පේදාත්මක සිදුවීම පිළිබඳ විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
10. රක්නා ආරක්ෂක ලංකා සමගම පිළිබඳව විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
11. හොරේන් ගෙනා රත්රන් නාවික හමුදාවට මුදාහැරීම පිළිබඳ පරික්ෂණයට විරෝධ පැමිණිල්ල
12. මිලෝශ ගැස් නඩුවේ දී මහජන මුදල් අවහාවිත වෝදුනාවලට විරෝධ පැමිණිල්ල
13. යුක්රේනය සමග මිග් ගුවන් යානා ගනුදෙනුව සම්බන්ධ විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
14. ජාතික ලොතරුයි මණ්ඩලයේ සහායති, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලී සංස්ථාවේ / රුපවාහිනී සංස්ථාවේ සේවකයින්, ලංකා කණිප තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, නිව්‍ය විදුහල්පති උපාලී ගුණසේකර, අඹුල් රජයේ නිලධාරීන් ගණනාවකට විරෝධ විනය ක්‍රියා සහ පරික්ෂණවලට විරෝධ පැමිණිල්ල
15. හයට රජන්සි නඩුවට අදාළ මුදල් විඛාකාර ලෙස මාරුකිරීමේ වෝදුනාවට විරෝධ පැමිණිල්ල

අංක 10 අයිතමයට අදාළ පැමිණිලිවලට පහත සඳහන් දැක් ඇතුළත් ය

1. ඩී. ඩී. රාජපක්ෂ පදනම මගින් ඉඩමක් මිල දී ගැනීම ගැන විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
2. නිව්‍ය ආර්ථික සංවර්ධන ඇමති බැඡිල් රාජපක්ෂ මහතා විසින් මහජන මුදල් යොදවා මිල දී ගනු ලැබ ඇතැයි වෝදුනා විල්ල වන මුදල්වාන් අක්කර 16 ක ඉඩම පිළිබඳ විමර්ශනයට විරෝධ පැමිණිල්ල
3. කොළඹ මහනගර සහාවේ නාගරික කොමසාරස්ට් විරෝධ මහජන මුදල් අවහාවිත වෝදුනාවට විරෝධ පැමිණිල්ල
4. විවිධ වෝදුනා නිසා රජයේ නිලධාරීන් ගණනාවක් ඉවත් කිරීමට විරෝධ පැමිණිලි